

Mirė Kazys Bradūnas

Vasario 9 d. Vilniuje mirė poetas Kazys Bradūnas. Būdamas 32 m. amžiaus jis iš Lietuvos pabėgo nuo komunistų antplūdžio ir apsigyveno Čikagoje, JAV.

Poetas Kazys Bradūnas

Jo poezija išreiškia meilę ir ilgesį prarastai tėvynei.

Todel jis buvo [Žemininkas](#), kartu su Mačerniu, Nyka-Niliūnu, Kėkštu ir Nagiu. Jo eilėse jaučiasi [autentiška žemdirbio patirtis](#). Pvz., eilėraštyje „Penktadienio vakarą“ išreikštas [skaudus kontrastas](#) tarp žemdirbio aplinkos Lietuvoj ir darbininko aplinkos JAV:

Penktadienio vakarą [trokštu](#)
 Padėti juodas rankas
 Ant ramios žemės
 Ir [sunkią galvą](#)
 Ant [pavėsio](#) žolės,
 Užmerkti akis ir girdėti
[Viršūnių ošimą](#),
 Laimingus vaikus
 Ir [saugantį](#) motinos balsą –
 Penktadienio vakarą.
 Nešdamas kietą ir [sūrią](#)
[Prakaito alga](#) namo...

Supindamas pagonišką ir krikščionišką simboliką jis sukuria įtikinančią lietuvišką-krikščionišką dvasą, pvz., eilėraštyje „Tėvynė“:

Susėdome prie Nemuno į [smiltį](#)
 ir valgome [varganas atnašas](#):
[Duona ir žuvi](#).

Gali netikėti,
 Kad [vieškeliu](#) praėjęs [elgeta](#)
 Buvo [Senelis Dievas](#).

Bet mūsų varganos atnašos
 (Žuvys ir duona)
 Jau [stebuklingai padaugintos](#),
 Ir [kelionėje pamuštos kojos](#)
 Nelauktai [gyja](#).

[Pagoniška](#) tematiką Bradūnas naudoja išreikšti, kas yra namai ir kokia [neapsakomai brangi](#) tėvynė:

[Tūkstantmetį](#)
[Gyvą medį](#)
 Paguldau ant [pamatų](#) –

[Angis](#)
 Atgis
 Duobės dugne
[Balta ugnia](#)
 Ir drabužiais
 Gražiais
[Pagiružiais](#)
 Pareis
[Vėlelė klajūnelė](#).

Vykusiai išreikšdamas pabėgėlių liūdesį ir ilgesį, Bradūnas tapo išėivijos vienas labiausiai mylimų poetų. Jis buvo palaidotas Lietuvoj ir gal jo vėlei tėviškė [lopšinė](#) dainuos:

Nubėrei grūdą,
 Nubraukei rasą,
 Rasužę nubraukyk;
 Į vėsią žemę
 Šiaurės pavasario
 Ir mane paguldyk.

Paliki žirgą
 Ir [botagėlį](#),
[Botagėlių palik](#) –
[Kloju dirvonais](#)
 Tau [patalėlių](#) –
 Užmik, užmik, užmik

(Bradūno „Lopšinė“)

Žodynėlis.

Žemininkai: grupė poetų, filosofo dr. Juozo Girniaus pavadinta "Žemininkais" todėl, kad jų poezija išreiškia meilę gimtajai žemei ir ilgesį ją praradus. Žemininkų tarpe buvo Bradūnas, Nagys, Nyka-Niliūnas, Kėkštas ir Mačernis. Bradūnas redagavo poezijos rinkinį "Žeme". Tai buvo žemininkų manifestacinė antologija.

autentiška žemdirbio patirtis: Bradūnas pajėgia perduoti tuos jausmus ir vaizdus, kuriuos jaučia žmogus, užaugęs Lietuvos kaime. Žemdirbys, tai ūkininkas.

skaudus kontrastas: kaip buvo ir kaip dabar yra – skaudu, nes prarasta ir nesugrąžinama. Eilėraštyje kontrastas yra tarp gamtos apsupto žmogaus ir žmogaus, dirbančio fabrike; painful contrast

trokšti: labai norėti; to thirst for, to hunger for

sunki galva: pavargusi galva

pavėsis: šešėlis, kur žolė vėsi ir gaivinanti; shade

viršūnių ošimas: Kai vėjas pučia, medžių viršūnės išduoda garsą, panašų į jūros bangų garsą

saugantis: motinos balsas sukuria jausmą, kad gyvenimas yra geras ir saugus

sūri: turi dvi prasmes – druskinas (nes prakaitu persunktas) ir vargingas, sunkus, nemalonus. Ūkininko darbas išmuša ūkininkui prakaitą ir jo prakaitas sūrus, bet nėra nemalonus nes jo darbas yra mielas. O fabrike darbas yra grynai už pinigus, tai ne mielas.

prakaitas: sūrus skystis, kuris eina iš odos, kai yra karšta; sweat

alga: uždarbis; earnings, wage

smiltis: smėlis, smėlėta žemė; sand, sandy soil

varganos: labai paprastos ir negausios; simple

atnašos: žodis turi tris prasmes ir visos trys pagilina eilėraščio prasmę: 1. ką atsinešėme valgyti (paprasčiausia prasmė) 2. tai, kas atnešta iš kitur ir svetima (ar poetas turi minty, kad krikščionybė – žuvis ir duona - yra atnešta iš kitur ir svetima?) 3. ką atnešėme paaugoti (pvz., per mišias)

duona ir žuvis: užuomina apie tą evangeliją, kurioje Jėzus padaugino žuvį ir duoną

vieškelis: platus, bet negrįstas kelias

elgeta: ubagas, kas uždirba prašydamas išmaldų; beggar

Senelis Dievas: lietuviškose pasakose dievas Perkūnas pasirodo miške kaip senelis

stebuklingai padauginta: užuomina apie stebuklą, kurį Jėzus padarė, kai padaugino duoną ir žuvis; reiškia, nors varganos atnašos, bet jos sočiai papenėjo, gal todėl, kad valgoma ant Nemuno kranto, o ne svetimoj žemėj

kelionė: nesvarbu, kas ta kelionė (ji gali būti poeto pabėgimas į JAV), bet grįžimas prie Nemuno pasotino jį

pamuštos kojos: kojos, skaudančios nuo ilgo vaikščiojimo

gyti: sveikti; to heal

pagoniška: senovės lietuvių tikėjimas; pagan

neapsakomai: negalima paprastais žodžiais išreikšti (todėl reikia sukurti eilėraščių arba nutapyti paveikslą arba sukurti dainą)

brangi: mylima; dear

pamatai: ant ko namas pastatytas; foundation

tūkstantmetis gyvas medis: senovės lietuviai tikėjo, kad labai seni medžiai buvo jų prosenelių buveinės, kur jie mirę apsigyveno. Poetas pabrėžia, kad medis gyvas, gal turėdamas omeny, kad ten gyvena prosenelio dvasia ar vėlė.

angis: gyvatė, senovės lietuviai mylėjo žalčius ir laikė juos namuose; snake

balta ugnis: senovės lietuviai gerbė ugnį ir nemetė į ją šiukšlių – ugnis buvo tyra (balta)

pagiružiais: palei miškus – senovės Lietuvoj laukai buvo apsupti miškų, ir dabar palaukiais matosi medžiai ir girelės

vėlelė: mirusio siela; spirit, soul, ghost

klajūnėlė: paklydusi – kai bus pastatytas namas (karstas?) gimtoj žemėj, vėlė nebeturės klajoti – turės namus; wanderer

lopšinė: daina, kurią dainuoja vaikui užmigdyti. Šiame eilėraštyje, tas miegas yra mirtis; lullaby

botagėlis: naudojamas arkliui paraginti; whip

botagėlį palik: baik darbus, palik juos, užteko dirbti; leave your whip

kloti: kloti lovą, ruošti guolį; to make the bed

dirvonas: naši žemė; fallow land

patalėlis: patalynė, drobulė guoliui; bedsheet